

RYNEK RZEPAKU

ZBIORY I SKUP RZEPAKU

Polska, po Niemczech i Francji, zaliczana jest do grona największych producentów rzepaku w UE-27, średnio z 13% udziałem w unijnej produkcji. Od 2007 r. krajowe zbiory rzepaku przekraczają 2 mln ton, z wyjątkiem lat 2011–2012, kiedy obniżyły się do 1,9 mln ton. Zmiany w wielkości zbiorów rzepaku wynikają z dużej wrażliwości upraw na warunki atmosferyczne, podatności na wymarzenie, a także nietolerancji na niedobory opadów wiosną, co wpływa na spadek plonów rzepaku.

Pod koniec lipca br. GUS ocenił, że w Polsce **powierzchnia uprawy rzepaku w 2021 r.** zwiększyła się o około 2% i wyniosła **1,0 mln ha**. **Zbiory rzepaku i rzepiku** wstępnie oszacowano na poziomie **3,2 mln ton**, o około 4% wyższym niż w 2020 r.¹

Z powodu opóźnionych zbiorów podaż rzepaku do skupu na początku sezonu 2021/2022 kształtowała się na poziomie niższym niż w porównywalnym okresie sezonu 2020/2021. Według danych GUS w **lipcu 2021 r. skup rzepaku** był o 28% mniejszy niż przed rokiem i wyniósł **434 tys. ton**.

TENDENCJE CENOWE

Ceny na giełdzie MATIF w Paryżu

Od połowy czerwca 2021 r. na giełdzie MATIF w Paryżu (za Rolpetrol) średnie ceny rzepaku w kontraktach terminowych, pomimo tygodniowych wahań, wykazywały tendencję wzrostową i kształtowały się na poziomach znacznie wyższych niż przed rokiem. Wzrost cen rzepaku był spowodowany zarówno redukcją globalnych zbiorów rzepaku w stosunku do wcześniej zakładanych, jak i deficytem podaży rzepaku na rynku UE z powodu niskiego stanu zapasów na początku sezonu 2021/2022. Ponadto czynnikiem pośrednio oddziałującym pro wzrostowo na sytuację cenową na rynku rzepaku były wysokie ceny ropy naftowej.

W notowaniu z **9 września 2021 r.** na giełdzie MATIF w Paryżu **cena rzepaku** wyniosła **570 EUR/t**

Towar	Cena bez VAT	Zmiana tygodniowa
W zbycie wg ZSRIR		30.08 – 5.09.2021 r.
nasiona rzepaku [zł/t]	2 195	↑↑
olej rzepakowy rafinowany [zł/t]	4 872	↑↑
W skupie wg GUS – lipiec 2021 r.		Zmiana roczna
rzepak [zł/t]	2 204	↑↑

i była o 1% niższa niż w poprzednim notowaniu, ale 0,5% wyższa niż przed miesiącem i o 50% wyższa niż rok wcześniej.

Krajowe ceny skupu rzepaku według GUS

Silne powiązanie rynku krajowego z międzynarodowym, w tym szczególnie z rynkiem europejskim, w dużym stopniu wpływa na ceny skupu rzepaku w Polsce. **W lipcu 2021 r.** krajowym producentom za **rzepak** w skupie średnio płacono **2 204 zł/t**, o 37% więcej niż przed rokiem. Ceny skupu rzepaku wykazywały znaczne różnicowanie regionalne. Najniższe ceny uzyskiwali producenci z województwa świętokrzyskiego – 2 076 zł/t i pomorskiego – 2 121 zł/t (odpowiednio o 6% i 4% mniej niż średnio w kraju). Najwięcej za rzepak płacono w województwie łódzkim – 2 264 zł/t i kujawsko-pomorskim – 2 248 zł/t (odpowiednio o 3% i 2% więcej niż średnio w kraju).

Krajowe ceny zakupu rzepaku

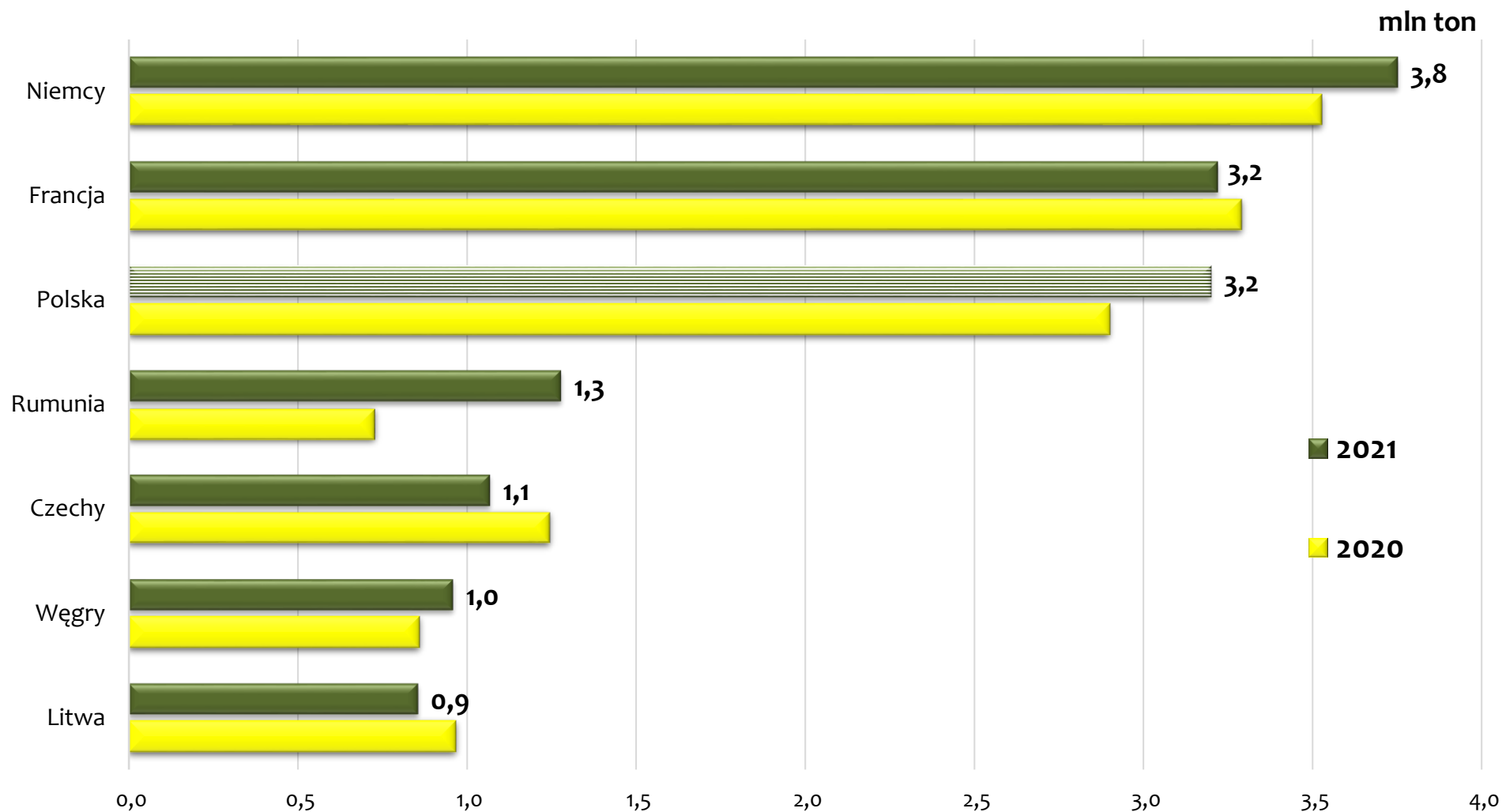
Od trzeciej dekady lipca 2021 r. ceny zakupu rzepaku na rynku krajowym wykazywały przewagę tendencji wzrostowych, co było odzwierciedleniem sytuacji na rynku międzynarodowym charakteryzującym się wysokimi cenami olejów roślinnych i rzepaku w kontraktach terminowych.

W zakładach tłuszczowych objętych monitoringiem ZSRIR MRiRW w dniach 30.08 – 5.09.2021 r. krajowa cena zakupu **rzepaku**² ukształtowała się na poziomie **2 195 zł/t**, o 2,5% wyższym niż w poprzednim tygodniu i o 3% wyższym niż miesiąc wcześniej. W porównaniu z notowaniami sprzed roku rzepak był o 33% droższy.

¹ Wstępny szacunek głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w 2021 r., Informacje Sygnalne GUS, publikacja z 30 lipca 2021 r.

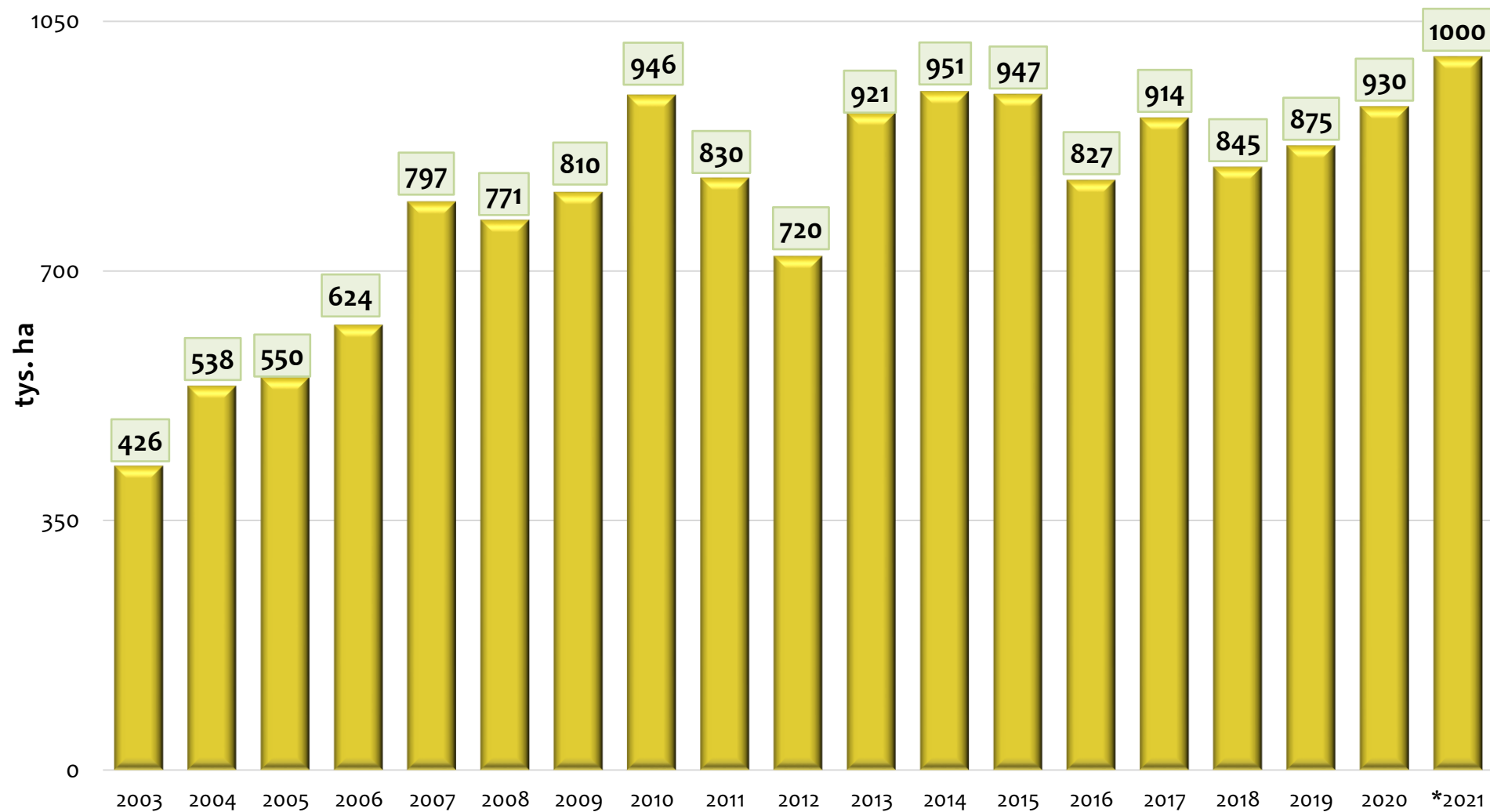
² Cena wyliczona jako średnia cena rzepaku o wilgotności do 9% zakupionego w ramach zawartych kontraktów i poza nimi.

Najwięksi unijni producenci rzepaku w latach 2020–2021



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i KE (data odczytu: 10.09.2021 r.).

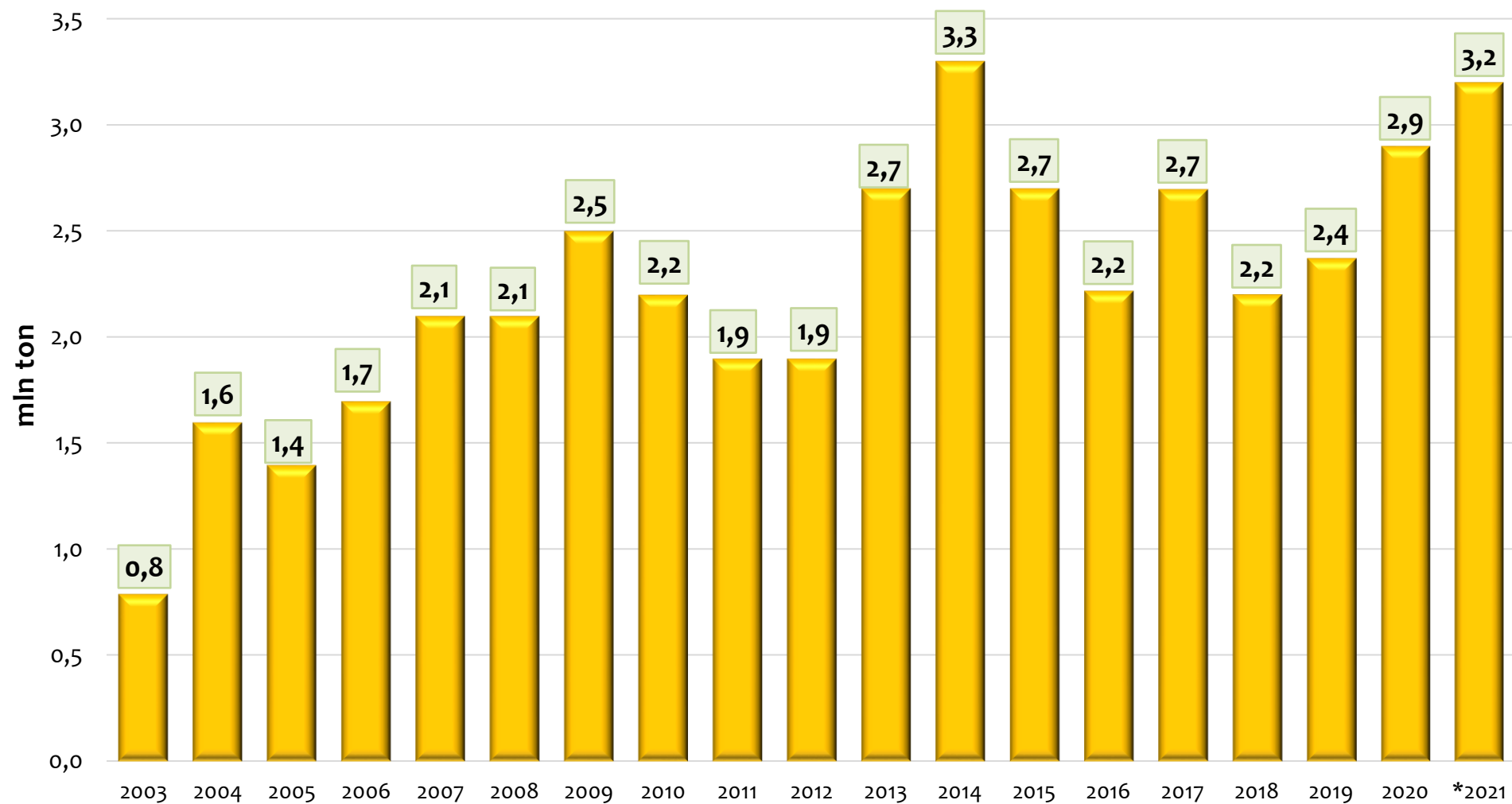
Powierzchnia uprawy rzepaku w Polsce



*szacunek GUS

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Zbiory rzepaku w Polsce



*szacunek GUS

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Powierzchnia, plony i zbiory rzepaku w Polsce

Wyszczególnienie	Powierzchnia (tys. ha)	Plony (dt/ha)	Zbiory (mln ton)
2000	437	22	1,0
2001	443	24	1,1
2002	439	22	1,0
2003	426	19	0,8
2004	538	30	1,6
2005	550	26	1,4
2006	624	27	1,7
2007	797	27	2,1
2008	771	27	2,1
2009	810	31	2,5
2010	946	24	2,2
2011	830	22	1,9
2012	720	26	1,9
2013	921	29	2,7
2014	951	34	3,3
2015	947	29	2,7
2016	827	27	2,2
2017	914	30	2,7
2018	845	26	2,2
2019	875	27	2,4
2020	930	31	2,9
2021*	1 000	-	3,2

* szacunek GUS

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Skup i ceny skupu rzepaku w Polsce

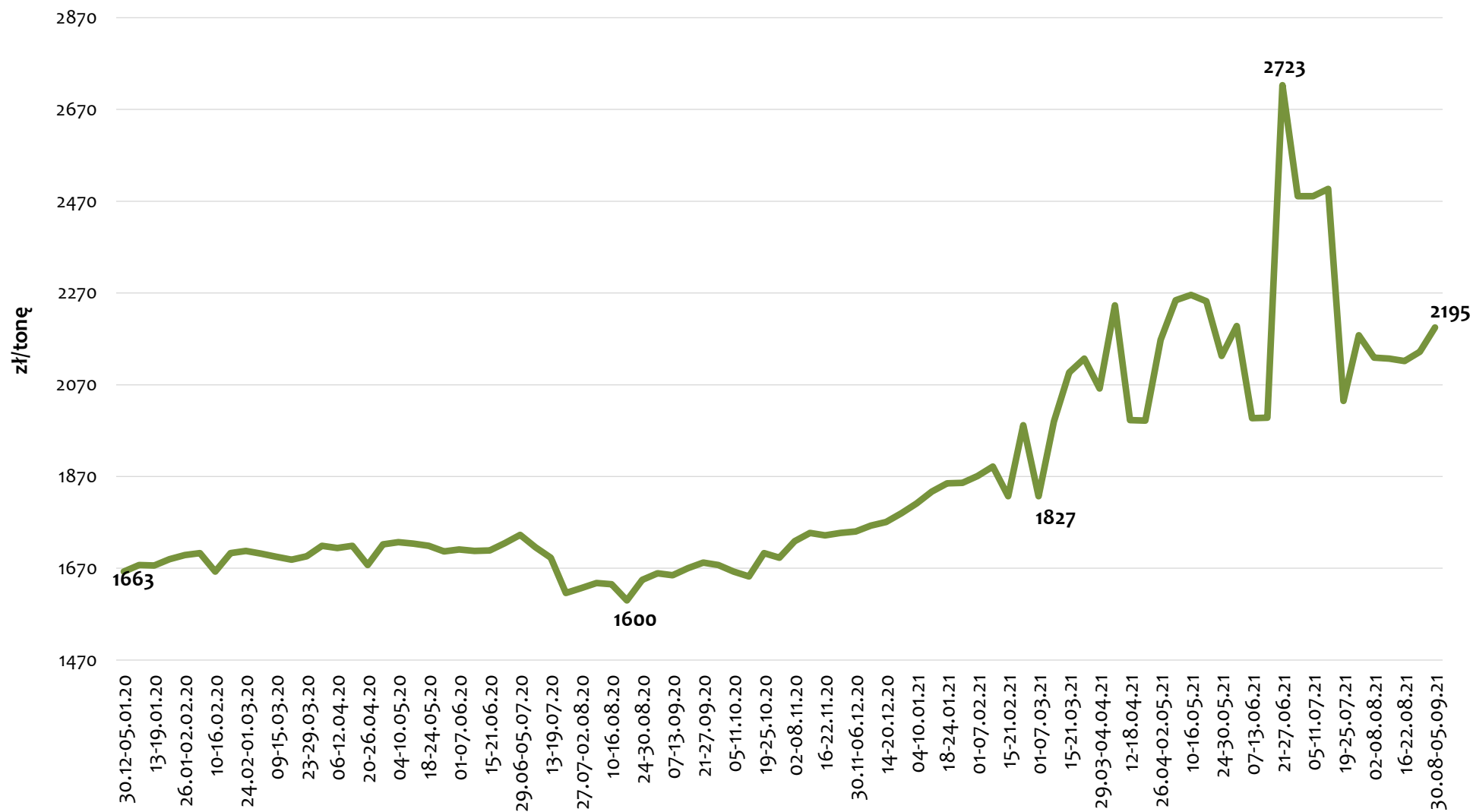
Okres		Skup rzepaku			Cena skupu rzepaku (bez VAT)		
		tys. ton	zmiana wielkości skupu w %		zł/t	zmiana ceny skupu w %	
			miesięczna	roczna		miesięczna	roczna
Skup sprawozdawczy 2017		1729,6	x	28,5	1576,3	x	-2,5
Skup sprawozdawczy 2018		1582,8	x	-8,5	1553,1	x	-1,5
2019 Skup meldunkowy	VII	653,1	x	-2,9	1519,9	x	-1,2
	VIII	235,3	-64,0	51,8	1539,2	1,3	-2,1
	IX	107,6	-54,3	63,3	1591,9	3,4	-0,3
	X	68,2	-36,6	2,7	1621,9	1,9	0,4
	XI	49,8	-26,9	5,6	1644,4	1,4	0,5
	XII	44,6	-10,6	-0,6	1624,9	-1,2	-0,5
Skup sprawozdawczy 2019		1656,7	x	4,7	1558,1	x	0,3
2020 Skup meldunkowy	VII	606,1	x	-7,2	1613,2	x	6,1
	VIII	387,3	-36,1	64,6	1592,7	-1,3	3,5
	IX	122,2	-68,5	13,6	1629,5	2,3	2,4
	X	70,5	-42,3	3,4	1687,3	3,5	4,0
	XI	64,2	-8,9	28,8	1739,5	3,1	5,8
	XII	50,7	-21,1	13,7	1763,8	1,4	8,5
Skup sprawozdawczy 2020		1886,8	x	13,9	1639,0	x	5,2
2021	VII	434,2	x	-28,4	2204,1	x	36,6

Skup meldunkowy - raportowany za okresy miesięczne, realizowany przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

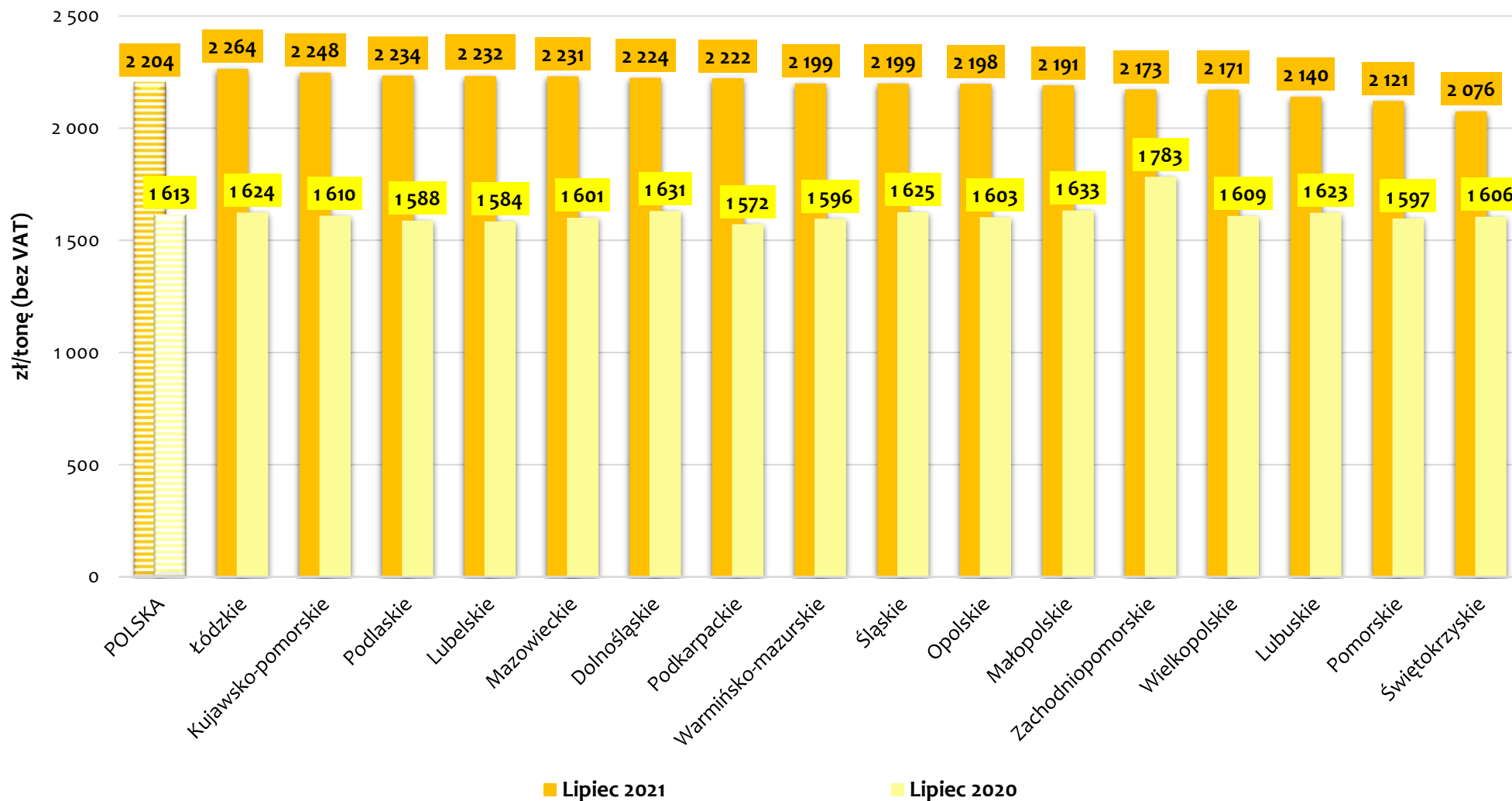
Skup sprawozdawczy - raportowany za okresy półroczne z uwzględnieniem korekt wynikających ze sprawozdawczości obejmującej również skup realizowany przez osoby fizyczne prowadzące skup o wartości przekraczającej w okresie półrocznym 10 tys. zł.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Średnie ceny netto zakupu rzepaku (wg ZSRIR MRiRW)

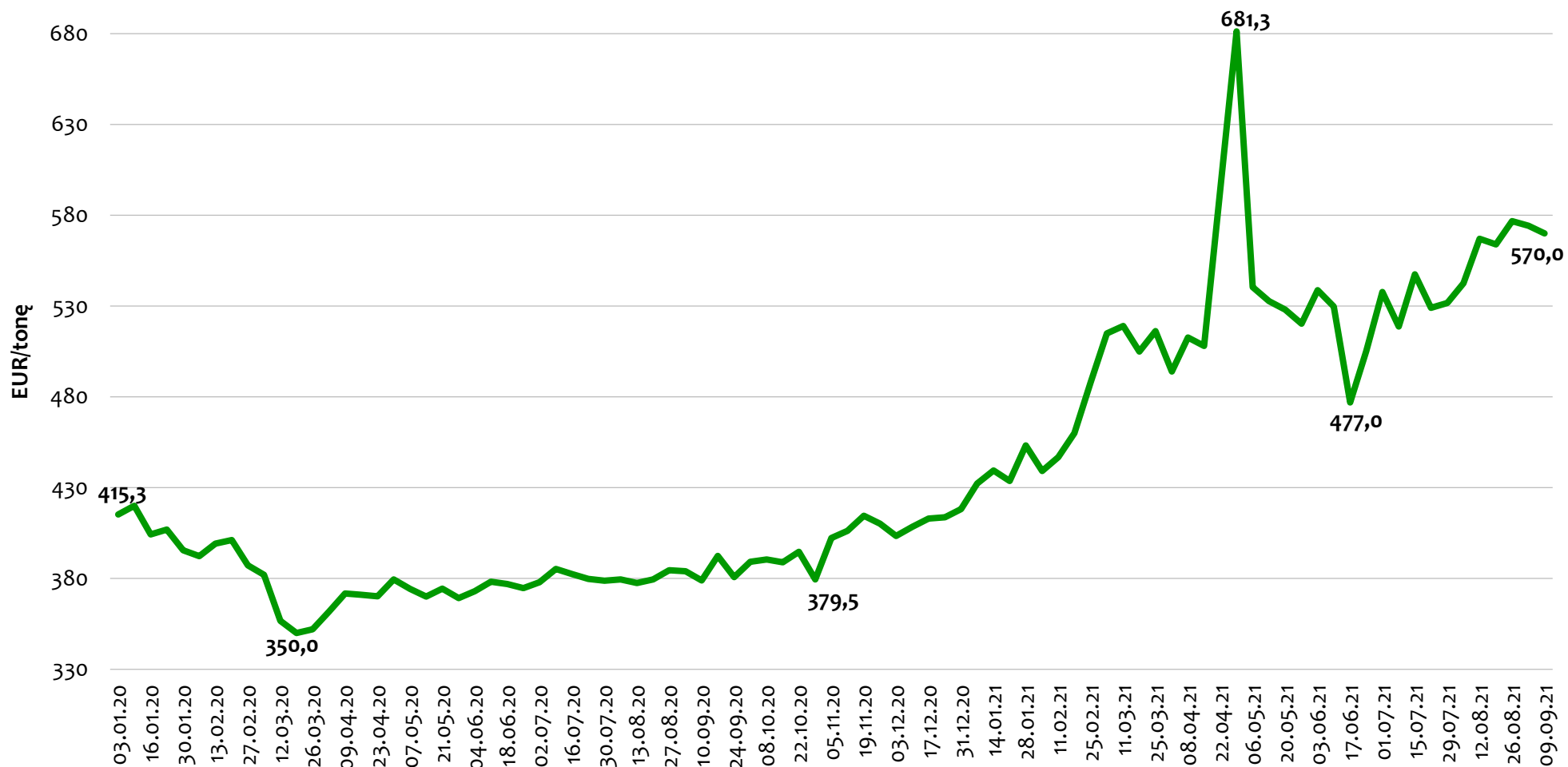


Regionalne zróżnicowanie cen skupu rzepaku w Polsce



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Notowania cen rzepaku w kontraktach terminowych na giełdzie MATIF



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Rolpetrol.

Średnie ceny netto zakupu oleju rzepakowego rafinowanego (wg ZSRIR MRiRW)

